ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Δεκεμβρίου 1984

σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ

[IV/30.307 — Ασφάλιση πυρός (D)]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(85/75/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΟΚ [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως το άρθρο 3,

την αίτηση για έκδοση αρνητικής πιστοποίησης που υπέβαλε η Verband der Sachversicherer e.V. (ένωση ασφαλιστών πραγμάτων) Κολωνία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στις 23 Σεπτεμβρίου 1982, καθώς και την κοινοποίηση βάσει των άρθρων 2 και 4 του κανονισμού αριθ. 17,

την απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1983 για κίνηση της διαδικασίας,

την πρόσκληση προς τη Verband der Sachversicherer e.V. να γνωστοποιήσει την άποψή της για τις αιτιάσεις που ήγειρε η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, σε συνδυασμό με τον κανονισμό αριθ. 99/63/ΕΟΚ της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου [2],

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

Α. **Τα πραγματικά περιστατικά**

(1) Η Verband der Sachversicherer e.V., (VDS), Κολωνία, υπέβαλε προληπτικά στην Επιτροπή, στις 23 Σεπτεμβρίου 1982, αίτηση για έκδοση αρνητικής πιστοποίησης καθώς και κοινοποίηση, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 4 του κανονισμού αριθ. 17, οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, τις συστάσεις σχετικά με τα ασφάλιστρα (Ιούνιος του 1980) για τη σταθεροποίηση και την εξυγίανση των δραστηριοτήτων στον τομέα ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης (παράρτημα 1).

1. *Δομή της αγοράς και συμμετέχουσες επιχειρήσεις*

(2) 1.1. Στον τομέα ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, η κοινή αγορά αποτελείται από πολλές επί μέρους αγορές, οι οποίες αντιστοιχούν στην επικράτεια των κρατών μελών και παρουσιάζουν, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, διαφοροποιημένα επίπεδα ασφαλίστρων. Βασική αιτία της διαφοράς αυτής αποτελούν οι εθνικές ρυθμίσεις της αγοράς ασφάλισης, οι οποίες, παρά τις προόδους ενοποίησης που έχουν σημειωθεί στα διάφορα κράτη μέλη, εξακολουθούν να παίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο όπως και προηγούμενα. Επιπλέον, μετά την κατάργηση των περιορισμών στο δικαίωμα εγκατάστασης στον τομέα της πρωτασφάλισης, εκτός από την ασφάλιση ζωής, και την οδηγία του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1973 (ΕΕ αριθ. L 228 της 16. 8. 1973, σ. 20), στην ουσία δεν έχει αλλάξει τίποτα.

(3) Και η επιβεβαίωση από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της βασικής αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (για πρώτη φορά στην απόφαση «Van Binsbergen» της 3ης Δεκεμβρίου 1974, υπόθεση 33/74) στην πράξη, δεν είχε ως αποτέλεσμα να ασκούνται οι δραστηριότητες στον τομέα ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης από οποιαδήποτε έδρα της επιχείρησης εντός της κοινής αγοράς. Στην πραγματικότητα, οι ασφαλιστές, οι οποίοι ασκούν τις δραστηριότητές τους και εκτός του κράτους στο οποίο έχουν την έδρα τους, εγκαθιστούν στα άλλα κράτη μέλη (καθώς επίσης και σε τρίτες χώρες) υποκαταστήματα ή θυγατρικές εταιρείες.

(4) 1.2. Στον τομέα της ασφάλισης βιομηχανικών κινδύνων, 17 επιχειρήσεις ασφάλισης πυρός της ΕΟΚ, με έδρα άλλα κράτη μέλη, ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μέσω υποκαταστημάτων (χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα) τα οποία εξο-

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

μοιώνονται, σύμφωνα με τις επιταγές του δικαίου ελέγχου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, με γερμανικές επιχειρήσεις. Οι εν λόγω επιχειρήσεις ασφάλισης πυρός της ΕΟΚ αποτελούν μέλη της Verband der Sachversicherer e.V., στην Κολωνία. Ελέγχουν ένα μικρό τμήμα της αγοράς, το οποίο με πρόσφατους υπολογισμούς δεν φθάνει το 3 % των ετήσιων εσόδων από εμπορικά ασφάλιστρα.

(5) Στη Γερμανία ασκούν τις δραστηριότητές τους 126 γερμανικές και ξένες επιχειρήσεις ασφάλισης πυρός, οι οποίες ασχολούνται και με την «ασφάλιση των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης». Τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι όλες αυτές οι επιχειρήσεις, με τη συνολική τους ικανότητα ασφάλισης, εμφανίζονται ως ανεξάρτητες στην αγορά ασφάλισης κατά των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης (δηλαδή ως επιχειρήσεις κύριας ασφάλισης ή πρωτασφάλισης). Μάλιστα, οι μικρότερες από αυτές συνάπτουν όλες ή ένα σημαντικό μέρος των συμβάσεών τους ως συμβάσεις συνασφάλισης, τους όρους των οποίων καθώς και το ύψος των ασφαλίστρων διαπραγματεύεται κάποια άλλη κύρια ασφαλιστική επιχείρηση. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν μόνο το δικαίωμα να εγκρίνουν το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων της κύριας ασφαλιστικής επιχείρησης ή να αρνηθούν τη συνασφάλιση.

(6) Οι επιχειρήσεις ασφάλισης πυρός των άλλων κρατών μελών της ΕΟΚ, οι οποίες αντιπροσωπεύονται στη Γερμανία από υποκαταστήματα (χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα), υποχρεούνται σε σημαντικό βαθμό να ακολουθούν αυτή την πρακτική. Ασκούν, σχεδόν χωρίς καμία εξαίρεση, το μεγαλύτερο μέρος των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων τους στον τομέα της ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης με μορφή συνασφάλισης, υπό τη διεύθυνση μιας γερμανικής ασφαλιστικής επιχείρησης. Η διαπραγμάτευση των όρων ασφάλισης και του ύψους των ασφαλίστρων για τις ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτουν εξαρτάται, ως εκ τούτου, σε μεγάλο βαθμό από τις γερμανικές επιχειρήσεις ασφάλισης που ασκούν τις δραστηριότητές τους στη γερμανική αγορά.

(7) Τα ετήσια έσοδα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από εμπορικά ασφάλιστρα συμβάσεων ασφάλισης κατά των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, στη Γερμανία, φθάνουν τα 2,4 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Από το ποσοστό αυτό, το 12,74 % αναλογεί στην ασφαλιστική επιχείρηση που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της αγοράς, ενώ τα τρία μεγαλύτερα τμήματα της αγοράς μαζί αποτελούν το 36,67 %, τα πέντε μεγαλύτερα τμήματα μαζί το 50,95 % και τα δέκα μεγαλύτερα τμήματα μαζί το 73,80 %.

(8) 1.3. Φαίνεται δικαιολογημένο, στο μέτρο που πρόκειται για τη θέση των γερμανικών επιχειρήσεων αντασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, να ληφθεί υπόψη ένα οριοθετημένο, απέναντι στην υπόλοιπη κοινή αγορά, τμήμα της αγοράς «Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας». Οι δραστηριότητες των αντασφαλιστών έχουν ελευθερωθεί νομικά και στη Γερμανία, βάσει της οδηγίας του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1964 για την κατάργηση των περιορισμών στο δικαίωμα εγκαταστάσεως και παροχής υπηρεσιών στον τομέα της αντασφαλίσεως και αντεκχωρήσεως (ΕΕ αριθ. 56 της 4. 4. 1964, σ. 878/64). Όμως και ξένοι αντασφαλιστές ελέγχονται έμμεσα από τις γερμανικές αρχές ελέγχου. Οι εν λόγω αρχές εξετάζουν τη ρύθμιση της αντασφάλισης μέσω του πρωτασφαλιστή που υπόκειται στον έλεγχό της. Στην περίπτωση που η υπηρεσία ελέγχου έχει ενδοιασμούς για τα κεφάλαια που διαθέτει ο αντασφαλιστής ή για άλλους λόγους, παρεμβαίνει ώστε ο πρωτασφαλιστής να μειώσει τα επίμαχα ποσοστά αντασφάλισης ή να λύσει τη σύμβαση. Επομένως, διαπιστώθηκαν και εδώ σε κάποια έκταση ιδιορρυθμίες της εθνικής αγοράς, πράγμα που εξηγεί μερικώς την ισχυρή θέση των γερμανών αντασφαλιστών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

(9) 1.3.1. Για τις γερμανικές και ξένες επιχειρήσεις που ασκούν τις δραστηριότητές τους στη γερμανική αγορά αντασφάλισης πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των λεγόμενων επαγγελματικών αντασφαλιστών οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την αντασφάλιση και των πρωτασφαλιστών οι οποίοι ασχολούνται μερικά με αντασφαλίσεις. Οι εκτιμήσεις σχετικά με την έκταση των δραστηριοτήτων αντασφάλισης (ακαθάριστες εισφορές συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων παροχών) για βιομηχανικούς κινδύνους πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, στη Γερμανία, κυμαίνονται μεταξύ 1,2 και 1,9 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων ανά έτος και καταβάλλονται ως επί το πλείστον ποσά μεταξύ 1,7 και 1,9 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Αν λάβει κανείς ως βάση, με μια μέση εκτίμηση των πραγμάτων, μια αγορά 1,7 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, προκύπτει, σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή, ότι στους 26 γερμανούς επαγγελματίες αντασφαλιστές που ασκούν τις δραστηριότητές τους στον κλάδο αυτό αντιστοιχεί τμήμα της αγοράς μεγαλύτερο από τα δύο τρίτα.

(10) 1.3.2. Οι γερμανοί επαγγελματίες αντασφαλιστές κατέχουν ιδιαίτερα ισχυρή θέση στην ασφάλιση των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, που συντρέχουν στη Γερμανία. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι εν λόγω αντασφαλιστές έχουν να αντιμετωπίσουν, σε μεγάλο βαθμό, τον ανταγωνισμό ξένων αντασφαλιστών και ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ γερμανών αντασφαλιστών (συμπεριλαμβανομένων των «μη

επαγγελματιών» οι οποίοι ασχολούνται κυρίως με την πρωτασφάλιση) είναι συνήθης. Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό ότι, λόγω των πολλαπλών επαγγελματικών σχέσεων μεταξύ των γερμανών επαγγελματιών αντασφαλιστών, οι οποίες εν μέρει πραγματοποιούνται με τακτική συνεργασία κατά τη διενέργεια των δραστηριοτήτων αντασφάλισης με τη μορφή συνασφάλισης, εν μέρει με την αμοιβαία αντασφάλιση μεταξύ επιχειρήσεων αντασφάλισης (επανεκχώρηση), οι γερμανοί αντασφαλιστές ακολούθησαν ενιαία προσέγγιση στα θέματα ζωτικού ενδιαφέροντος έναντι των συνεργατών τους, των πρωτασφαλιστών.

2. *Ιστορικό και εφαρμογή των μέτρων με στόχο τη σταθεροποίηση και εξυγίανση*

(11) 2.1. Η αγορά της βιομηχανικής ασφάλισης πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης χαρακτηριζόταν, ανέκαθεν, από κυκλικές διακυμάνσεις σχετικά με την επέλευση της ζημίας και την εξέλιξη του ύψους των ασφαλίστρων. Έτσι το ποσοστό ζημιών έφθασε στη Γερμανία από 72,1 % κατά το 1978 σε 93,4 % το 1979, ενώ ο μέσος όρος των ασφαλίστρων στη βιομηχανική ασφάλιση πυρός μειώθηκε από 1,93 % κατά το 1973 σε 1,08 % κατά το 1979, δηλαδή κατά 44 % περίπου. Στον τομέα ασφάλισης της διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης, ο μέσος όρος των ασφαλίστρων μειώθηκε κατά το ίδιο διάστημα σε μεγαλύτερο βαθμό, δηλαδή από 2,93 σε 1,49 %. Τα ποσοστά των ζημιών και εξόδων μαζί κατά τα πέντε τελευταία χρόνια, πριν να εκδοθούν τα γερμανικά μέτρα με στόχο τη σταθεροποίηση και εξυγίανση, ξεπέρασαν το 100 % των εισπράξεων από ασφάλιστρα (1976: 108,2 %, 1977: 113,4 %, 1978: 104,1 %, 1979: 125,4 %).

(12) Κατά το 1979, δηλαδή ένα έτος πριν από την έκδοση της σύστασης σχετικά με τα ασφάλιστρα, τα ποσοστά ζημιών έφθασαν —χωρίς το ποσοστό εξόδων— ένα προσωρινό ανώτατο όριο στον τομέα της ασφάλισης βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της εκμεταλλεύσεως: 93,4 % των εισπράξεων από ασφάλιστρα. Αντίθετα, κατά τα επόμενα έτη, τα ποσοστά των ζημιών ανήλθαν σε 93 % (1980), 91,1 % (1981) και 86,8 % (1982). Για το 1983, σύμφωνα με στοιχεία της VDS, φθάνουν το 97 %.

Οι αυξήσεις των ασφαλίστρων που επιτεύχθηκαν κατά τη διάρκεια των ίδιων ετών ανήλθαν σε 3,9 % (1979), 5,4 % (1980), 8,6 % (1981), 6,2 % (1982) και —σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της VDS— σε 2 % (1983). Οι εισπράξεις για ασφάλιστρα δεν υπερέβησαν ποτέ, κατά τη διάρκεια των ετών αυτών, το κόστος ζημιών και εκμετάλλευσης.

(13) 2.2. Παρόμοια εξέλιξη σημειώθηκε και σε άλλες μεγάλες βιομηχανικές χώρες, όπως οι ΗΠΑ. Για δύο κυρίως λόγους οι επιχειρήσεις ασφάλισης δεν αντέδρασαν απέναντι στην αρνητική αυτή τάση με αύξηση των ασφαλίστρων: αφενός, επειδή τα έσοδα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων από τις επενδύσεις, τα οποία αυξήθηκαν σημαντικά κατά την περίοδο των υψηλών επιτοκίων, κατέστησαν δυνατή την κάλυψη της διαφοράς (cash-flow-underwriting) και, αφετέρου, επειδή οι περισσότεροι ασφαλιστές πυρκαϊάς ασκούν τις δραστηριότητές τους ως μεικτές εταιρείες ή μέσω επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο όμιλο σε πολλούς κλάδους της ασφάλισης βιομηχανικών κινδύνων ταυτόχρονα και επιδιώκουν να συγκεντρώνουν πολυάριθμες υποθέσεις σε άλλους κλάδους, ενώ δεν χρεώνουν στους πελάτες τους τα προς κάλυψη του κόστους ασφάλιστρα για τις συμβάσεις ασφάλισης πυρός. Τα παραπάνω συμβαίνουν όταν το καθαρό κέρδος από τις δραστηριότητες με τους ίδιους πελάτες σε άλλους κλάδους είναι σημαντικό.

(14) 2.3. Με βάση τις εργασίες της ειδικής επιτροπής σε θέματα πυρός σε βιομηχανίες, η Verband der Sachversicherer e. V. (VDS) στην Κολωνία της Γερμανίας, στην οποία ανήκουν όλοι σχεδόν οι ασφαλιστές πυρός που ασκούν τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία, κοινοποίησε στις 21 Μαΐου 1980, στις ομοσπονδιακές αρχές ελέγχου των ασφαλίσεων και στο Bundeskartellamt, τη «μη δεσμευτική σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση των δραστηριοτήτων στον κλάδο της ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός (βλέπε το κείμενο στο παράρτημα 1), σύμφωνα με την παράγραφο 102 του γερμανικού νόμου κατά των περιορισμών του ανταγωνισμού. Η σύσταση τέθηκε σε ισχύ μερικώς τον Ιούνιο του 1980 (σημεία I, IV και V) και πλήρως από την 1η Αυγούστου 1980. Ωστόσο, σύμφωνα με την έκθεση της VDS, δεν έτυχε της προσδοκώμενης προσοχής από όλα τα μέλη.

(15) Ειδικότερα, η σύσταση διακρίνει μέτρα για τη σταθεροποίηση των βασικών δραστηριοτήτων (σημείο I) καθώς και μέτρα για την εξυγίανση των βασικών δραστηριοτήτων (σημεία II και III). Με τα μέτρα εξυγίανσης προσαρμόζεται η διάρκεια-λήξη της σύμβασης καθώς και το ύψος του ασφαλισθέντος ποσού.

Στις συμβάσεις που έληγαν από τις 31 Δεκεμβρίου 1980 έως τις 30 Δεκεμβρίου 1981, καθώς και σε ασφαλισθέντα ποσά τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, το ύψος των ασφαλίστρων έπρεπε να αυξηθεί κατά 10 %.

Σε περίπτωση που η σύμβαση κατά τα τελευταία πέντε έτη είχε φθάσει ποσοστό ζημιών (δηλαδή σχέση του κόστους των ζημιών προς τα καταβληθέντα ασφάλιστρα) ανώτερο του 150 %, η αύξηση των ασφαλίστρων έπρεπε να ανέρχεται σε 20 %. Σε συμβάσεις που έληγαν από τις 31 Δεκεμβρίου 1981 έως τις 30 Δεκεμβρίου 1982, καθώς και σε

ασφαλισθέντα ποσά 1 εκατομμυρίου γερμανικών μάρκων και άνω, το ύψος των ασφαλίστρων έπρεπε να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 20 %. Σε περίπτωση που η σύμβαση κατά τα τελευταία πέντε έτη είχε φθάσει σε ποσοστό ζημιών ανώτερο του 150 %, η αύξηση των ασφαλίστρων έπρεπε να φθάσει τουλάχιστον το 30 %.

(16) Οι συμβάσεις που έληγαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1982 έπρεπε να προσαρμόσουν το ύψος των ασφαλίστρων με τις νέες οδηγίες σχετικά με τα ασφάλιστρα που άρχισαν να ισχύουν από την ημερομηνία αυτή (Τιμολόγιο «82»). (Η σύσταση είχε αντικατασταθεί από τις νέες οδηγίες σχετικά με τα ασφάλιστρα οι οποίες άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1983, με βάση εγκύκλιο της VDS που κοινοποιήθηκε στα μέλη της στις 25 Ιουνίου 1982. Οι εν λόγω οδηγίες κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή ταυτόχρονα με τη σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση, στις 23 Σεπτεμβρίου 1982, αλλά δεν αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω διαδικασίας).

(17) 2.4. Οι γερμανικές επιχειρήσεις αντασφάλισης, οι οποίες ενδιαφέρονται όπως και οι πρωτασφαλιστές για το ύψος των ασφαλίστρων, αποφάσισαν, μετά από έντονη επιθυμία της VDS, παράλληλα με τη σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση και από την 1η Ιανουαρίου 1981, να εισαγάγουν ειδική «ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων» (βλέπε κείμενο στο παράρτημα 2). Ως εκ τούτου —με την έγκριση των γερμανικών αρχών ελέγχου— τιμολόγηση που δεν συμμορφώνεται με τις βασικές αρχές της σύστασης για σταθεροποίηση και εξυγίανση αντιμετωπίζεται, κατά την επέλευση της ζημίας, ως υπασφάλιση. Η καταβολή της ζημίας του αντασφαλιστή, στην περίπτωση αυτή, μειώνεται ανάλογα. Τέσσερις αντασφαλιστές ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι εφαρμόζουν την εν λόγω ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων μόνο στις συμβάσεις με ξένους ασφαλιστές οι οποίοι ασφαλίζουν τους κινδύνους που συντρέχουν στη Γερμανία μέσω ενός γερμανικού υποκαταστήματος.

(18) 2.5. Η σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση της VDS αποτέλεσε —για πρώτη φορά στις 10 Φεβρουαρίου 1981— αντικείμενο συνομιλιών μεταξύ αντιπροσώπων της Επιτροπής και της VDS στις Βρυξέλλες. Θέμα των συνομιλιών ήταν το αν η σύσταση καθώς και η συμπεριφορά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων έπρεπε να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 17. (Ήδη κατά το προηγούμενο έτος, σε συνομιλίες που πραγματοποιήθηκαν στις 27 και 28 Φεβρουαρίου 1980 στην Κολωνία με συμμετοχή αντιπροσώπων της VDS, οι αντιπρόσωποι της Επιτροπής είχαν επισημάνει ότι η κοινοποίηση των ισχυουσών καθώς και των μελλοντικών συστάσεων ή οδηγιών για τα ασφάλιστρα είναι σκόπιμη, εν όψει της ενδεχόμενης εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.)

(19) Μετά από τις συνομιλίες στις Βρυξέλλες, στις 10 Φεβρουαρίου 1981, η Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e. V., εξ ονόματος της VDS, απέρριψε με επιστολή της 25ης Φεβρουαρίου 1981 τα επιχειρήματα των αντιπροσώπων της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1. Η Gesamtverband ανέφερε, εν προκειμένω, μια επιστολή που είχε απευθύνει ο Γενικός Διευθυντής Ανταγωνισμού στις 3 Ιουλίου 1962 στο Γενικό Γραμματέα της «Comité Européen des Assurances (CEA) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων) (βλέπε το κείμενο στο παράρτημα 3).

Ήδη στη 15η έκθεση πεπραγμένων (1962/63, σ. 108), η Gesamtverband είχε αναφερθεί στην επιστολή αυτή και είχε διατυπώσει τη γνώμη που επαναλαμβάνεται στο παράρτημα 4. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η VDS υποστήριξε επίμονα ότι έχει το δικαίωμα να εκδίδει συστάσεις, όμοιες με τη σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση του Ιουνίου του 1980, χωρίς να λαβαίνει υπόψη της το άρθρο 85.

(20) Η Επιτροπή συνέλεξε από διάφορους ασφαλιστές της ΕΟΚ πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω σύστασης για σταθεροποίηση και εξυγίανση. Μάλιστα, σε μια περίπτωση, κατά την οποία δεν της δόθηκαν οι πληροφορίες που ζήτησε, η Επιτροπή απαίτησε τις εν λόγω πληροφορίες, με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 1981, με τον ισχυρισμό ότι η εν λόγω σύσταση καθώς και η εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των μελών της VDS, η οποία αποτελεί αποτέλεσμα της σύστασης αυτής, είναι αντίθετες με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Η εν λόγω απόφαση τέθηκε σε ισχύ και δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (ΕΕ αριθ. L 80 της 26. 3. 1982, σ. 36).

(21) Η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τη VDS σχετικά με τα αριθμητικά στοιχεία, τα οποία αποτελούν τη βάση του υπολογισμού που έκανε η VDS σχετικά με τον μέσο όρο του επιχειρηματικού κόστους των μελών της. Η VDS απέστειλε σχετικά τον σχηματικό πίνακα των «ποσοστών» του κόστους εκμετάλλευσης —έρευνα 1980— που παρατίθεται στο παράρτημα 5. Ταυτόχρονα, η VDS υπέδειξε ότι το ύψος των ασφαλίστρων που υπολογίστηκαν από τη VDS περιλαμβάνουν 25 %

δαπάνες για διοίκηση/οργάνωση και προμήθειες/μεσιτικά δικαιώματα, 5 % τέλη πυροσβεστικής υπηρεσίας, καθώς και 3 % κέρδος.

Β. **Εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ**

(22) 3. Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Όπως όρισε η Επιτροπή με την απόφαση της 30ής Μαρτίου 1984 σε μια διαδικασία που αφορούσε τον τομέα ασφάλισης (υπόθεση IV/30.804 — NUOVO CEGAM, ΕΕ αριθ. L 99 της 11. 4. 1984, σ. 29), οι συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές που αναφέρονται στο άρθρο 85 είναι δυνατό να αφορούν προϊόντα ή παροχές υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, το άρθρο 85 ισχύει και για τον τομέα των ασφαλίσεων.

(23) 3.1. Η Verband der Sachversicherer e.V. (VDS), στην Κολωνία, αποτελεί ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 και προς αυτή απευθύνεται η απαγόρευση λήψης αποφάσεων περιοριστικών του ανταγωνισμού, υπό την ιδιότητά της ως ένωσης με νομική προσωπικότητα.

Η σύμβαση για σταθεροποίηση και εξυγίανση (Ιούνιος του 1980) εκδόθηκε από το αρμόδιο σύμφωνα με το καταστατικό όργανο και κοινοποιήθηκε στα μέλη από τη διοίκηση στα πλαίσια των καθηκόντων της, ως επίσημη έκφραση της βούλησης της ένωσης. Ως εκ τούτου, έχει το χαρακτήρα «απόφασης» της ένωσης επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από την αναφορά στο κείμενο της σύστασης ότι «δεν είναι δεσμευτική». Αρκεί το γεγονός ότι η σύσταση περιήλθε στη γνώση των κρατών μελών ως έκφραση βούλησης της ένωσης των επιχειρήσεων όπως προβλέπεται από το καταστατικό και σε συμφωνία με τις διατάξεις του.

(24) 3.2. Η σύσταση έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στον τομέα ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας των επιχειρήσεων μέσα στην κοινή αγορά. Το γεγονός ότι αφορά μόνο τους ασφαλιστικούς κινδύνους που συντρέχουν στη Γερμανία δεν εμποδίζει τη διαπίστωση αυτή. Και αυτό επειδή «ανταγωνισμός εντός της κοινής αγοράς» νοείται επίσης, στις περιπτώσεις όπου η ζήτηση σε ένα συγκεκριμένο τομέα, ήτοι εδώ η ζήτηση κάλυψης ασφαλιστικών κινδύνων που εντοπίζονται στη Γερμανία, συγκεντρώνεται σε ένα μόνο κράτος μέλος.

(25) 3.2.1. Ο περιορισμός του ανταγωνισμού, στον οποίο αποσκοπεί η σύσταση, προκύπτει εμφανής από τη σαφή διατύπωση του κειμένου της σύστασης, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται, ανάλογα με κάθε περίπτωση, αύξηση των ασφαλίστρων κατά 10, 20 ή 30 %. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1, δεν έχει ιδιαίτερη σημασία αν έχει επιτευχθεί ο στόχος της σύστασης σε όλες τις υπό εξέταση περιπτώσεις. Αρκεί ότι η απόφαση της VDS, η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με τον νομικό τύπο που προβλέπεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στην οποία δόθηκε μεγάλη δημοσιότητα, έχει στόχο να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στη VDS, στον τομέα των ασφαλίσεων κινδύνων πυρός, ανήκουν όλοι οι ασφαλιστές οι οποίοι ασκούν τις δραστηριότητές τους στην εν λόγω αγορά στη Γερμανία.

(26) 3.2.2. Ο περιορισμός του ανταγωνισμού επιτυγχάνεται λόγω του γεγονότος ότι οι γερμανικές επιχειρήσεις αντασφάλισης ήταν έτοιμες, παράλληλα με τη σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση, να εισαγάγουν στις συμβάσεις αντασφάλισης ειδική «ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων» (βλέπε παραπάνω σημείο 17) από την 1η Ιανουαρίου 1981. Αποφασιστικό λόγο για την απόφαση αυτή αποτέλεσε η ανωτέρω αναφερθείσα στο σημείο 1.3 (σημεία 8 έως 10) ισχυρή θέση που έχουν στην αγορά οι γερμανικές επαγγελματικές επιχειρήσεις αντασφάλισης. Μόνο λόγω της θέσης αυτής στην αγορά εξηγείται το γεγονός ότι οι γερμανοί αντασφαλιστές έθεσαν σε ενιαία εφαρμογή τη «ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων» από την 1η Ιανουαρίου 1981, χωρίς να ζητήσουν την υποστήριξη από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες αντασφάλισης στην αγορά και χωρίς να φοβούνται μια σταθερή μείωση του τμήματος που καταλαμβάνουν στην αγορά.

(27) Λόγω της ισχυρής θέσης που κατέχουν στην αγορά, οι γερμανοί επαγγελματίες αντασφαλιστές ήταν σε θέση, ήδη από την 1η Ιανουαρίου 1981, με την ενιαία εφαρμογή της ειδικής «ρήτρας υπολογισμού των ασφαλίστρων» στις συμβάσεις αντασφάλισης, να ασκούν πίεση στους πρωτασφαλιστές και να τους αναγκάζουν να εφαρμόζουν την αντιανταγωνιστική σύσταση για εξυγίανση της VDS. Τα παραπάνω ισχύουν, κυρίως, για εκείνους τους πρωτασφαλιστές οι οποίοι δεν είχαν δηλώσει

ρητώς ότι σκοπεύουν να μη συμμορφωθούν με την απόφαση της Verband για τη σύσταση εξυγίανσης, οι οποίοι όμως στην πράξη, για λόγους που αφορούν την εμπορική πολιτική τους, δεν είχαν λόγους να εφαρμόσουν τη σύσταση.

(28) 3.2.3. Ο περιορισμός του ανταγωνισμού, που εντάθηκε με τη συμπεριφορά των αντασφαλιστών και στον οποίο αποσκοπεί η σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση, δεν δικαιολογείται ούτε λόγω του γεγονότος ότι και η απόφαση της VDS για τη σύσταση εξυγίανσης και η απόφαση των αντασφαλιστών για εφαρμογή της «ρήτρας υπολογισμού των ασφαλίστρων» εκδόθηκαν με έγκριση των γερμανικών αρχών ελέγχου. Μια παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού της συνθήκης ΕΟΚ δεν παύει να υπάρχει επειδή οι εθνικές αρχές, για λόγους που μπορεί να είναι προφανείς από την άποψη του εθνικού συμφέροντος, ενέκριναν ή επιδοκίμασαν σιωπηρά τη συμπεριφορά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Και η αναφορά της υποχρέωσης που έχει η Επιτροπή, βάσει της συνθήκης ΕΟΚ και του κανονισμού αριθ. 17 (άρθρο 10 παράγραφος 2), να διευθύνει τις διαδικασίες για την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού σε στενή και συνεχή επαφή με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, δεν καταλήγει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Είναι αλήθεια ότι η Επιτροπή κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού πρέπει να προσπαθεί να αποτρέπει τη δημιουργία καταστάσεων στις οποίες, χωρίς βάσιμο λόγο, δημιουργείται σύγκρουση με αποφάσεις οικονομικής πολιτικής των εθνικών αρχών. Αν όμως, όπως συμβαίνει και στην παρούσα περίπτωση, πρόκειται για σαφή παράβαση των υποχρεωτικών κανόνων του δικαίου ανταγωνισμού της ΕΟΚ, η ενδεχόμενη σύγκρουση αποβαίνει, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπέρ των κανόνων του δικαίου της ΕΟΚ.

(29) 3.3. Το γεγονός ότι η σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών προκύπτει, καταρχήν, από το ότι απευθύνεται προς τους ασφαλιστές πυρός της ΕΟΚ που ανήκουν στη VDS και έχουν την έδρα τους εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Εν προκειμένω, δεν έχει σημασία αν οι εν λόγω ασφαλιστές πυρός της ΕΟΚ ασκούν τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία ως κύριοι ασφαλιστές ή ως συνασφαλιστές. Στην πρώτη περίπτωση, είναι οι άμεσοι παραλήπτες της σύστασης και υπάγονται άμεσα σ' αυτή. Στη δεύτερη περίπτωση, η σύσταση μπορεί να έχει έμμεσες επιπτώσεις στην αποδοτικότητα των υπερεθνικών δραστηριοτήτων τους και της τάσης τους να συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες συνασφάλισης επειδή επηρεάζει τον κύριο γερμανό ασφαλιστή, στην ευχέρεια του οποίου ανήκει, κατά κύριο λόγο, ο καθορισμός της αύξησης των ασφαλίστρων στις ισχύουσες συμβάσεις, σύμφωνα με το πνεύμα των συστάσεων. Τα παραπάνω ισχύουν και για την περίπτωση των ασφαλιστών πυρός ΕΟΚ οι οποίοι έχουν την έδρα τους εκτός της Γερμανίας και δεν ανήκουν στη VDS και οι οποίοι ασκούν όλες τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία, ή ένα μεγάλο μέρος αυτών, ως δραστηριότητες συνασφάλισης.

(30) 3.3.1. Οι ασφαλιστές πυρός που ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, χωρίς να έχουν εκεί την έδρα τους, συμμετέχουν στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, δηλαδή στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Ως προς τούτο, έχουν μικρή σημασία οι διατάξεις επί θεμάτων εγκατάστασης που προβλέπει ο γερμανικός νόμος περί ελέγχου των ασφαλίσεων (Versicherungsaufsichtsgesetz), διατάξεις οι οποίες εξάλλου, κατά την άποψη της Επιτροπής, δεν συμβιβάζονται με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που απορρέει από το άρθρο 59 της συνθήκης ΕΟΚ (βλέπε υπόθεση 107/84). Οι διατάξεις αυτές δεν τους παρέχουν το δικαίωμα να ασκούν τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία, παρά μόνον εφόσον αντιπροσωπεύονται εκεί από ένα υποκατάστημα (χωρίς αυτοτελή νομική δραστηριότητα) — με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ρυθμίζονται από την οδηγία του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 1978 στον τομέα της συνασφάλισης [1]. Αν ο εθνικός νομοθέτης έχει την ευχέρεια να εξομοιώνει παρόμοια υποκαταστήματα με εθνικές ανεξάρτητες επιχειρήσεις, αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι με τον τρόπο αυτό οι εταιρείες αυτές γίνονται εταιρείες του εθνικού δικαίου με νομική προσωπικότητα κατά την έννοια των κανόνων ανταγωνισμού των άρθρων 85 και επ. της συνθήκης ΕΟΚ.

(31) Εν προκειμένω, δεν θα μπορούσε να αντιτάξει κανείς το επιχείρημα ότι οι υπηρεσίες που συνιστούν τον πυρήνα των δραστηριοτήτων μιας ασφαλιστικής επιχείρησης, δηλαδή η ανάληψη συγκεκριμένων κινδύνων, παρέχονται στη Γερμανία. Πράγματι, αληθεύει το ότι οι συμβάσεις ασφάλισης υπογράφονται από τον νόμιμο αντιπρόσωπο στη Γερμανία και ο ξένος ασφαλιστής υποχρεούται να παράσχει εκεί οικονομική ασφάλεια για να εγγυηθεί την τήρηση των συμβατικών του υποχρεώσεων και ότι για τις ενδεχόμενες πληρωμές της η ξένη ασφαλιστική επιχείρηση καταφεύγει συχνά σε κεφάλαια που είναι διαθέσιμα στη Γερμανία. Ωστόσο, αποφασιστικό, εν προκειμένω, είναι το ότι η ασφάλιση —δηλαδή η δεσμευτική ανάληψη συγκεκριμένου κινδύνου έναντι της

[1] ΕΕ αριθ. L 151 της 7. 6. 1978, σ. 25.

καταβολής του ασφαλίστρου— έχει ισχύ μόνο υπέρ και εναντίον του ξένου ασφαλιστή (τον οποίο εκπροσωπεί ο γερμανός αντιπρόσωπος). Επομένως, από την άποψη του ανταγωνισμού, ένα υποκατάστημα πρέπει να θεωρείται σαν απλή επέκταση του ξένου ασφαλιστή.

Είναι αξιοσημείωτο, εν προκειμένω, ότι σύμφωνα με πολλές πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή στο μεταξύ, στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας, το εκάστοτε γερμανικό υποκατάστημα έπρεπε πάντα να απευθύνεται πρώτα στη διεύθυνση της επιχείρησης στο εξωτερικό.

(32) Το υποκατάστημα, πολύ περισσότερο απ' ό,τι μια θυγατρική εταιρεία, εξαρτάται εξ ολοκλήρου από τη φήμη (goodwill) του ξένου ασφαλιστή που εκπροσωπεί. Συχνά του ανατίθεται να αναλαμβάνει την κάλυψη κινδύνων των γερμανικών θυγατρικών των ξένων ασφαλιζομένων, που έχουν συνάψει με τον ξένο ασφαλιστή διεθνείς ασφαλιστικές συμφωνίες. Η διεύθυνση της ξένης ασφαλιστικής επιχείρησης δεν καθορίζει μόνο την εμπορική πολιτική που πρέπει να ακολουθήσει το υποκατάστημα στο πεδίο των δραστηριοτήτων του· τα κέρδη που έχουν πραγματοποιηθεί στη Γερμανία πηγαίνουν τελικά στην ξένη ασφαλιστική επιχείρηση και, σε περίπτωση μόνιμων ζημιών του υποκαταστήματος, πρέπει η ξένη επιχείρηση να τις αναπληρώσει, καταφεύγοντας στους πόρους της στο εξωτερικό. Τέλος, και πάνω απ' όλα, οι διατάξεις δημοσίου δικαίου του νόμου περί ελέγχου των ασφαλίσεων δεν εμποδίζουν τους ξένους ασφαλιστές να αποτελούν υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων βάσει των ασφαλιστικών συμβάσεων που συνήψε το υποκατάστημα. Αν ληφθούν υπόψη όλα τα εν λόγω στοιχεία, θα ήταν προσποίηση να ισχυριστεί κανείς ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν υποκαταστήματα σε άλλες χώρες της ΕΟΚ δεν συμμετέχουν στις συναλλαγές μεταξύ των εν λόγω κρατών και της χώρας όπου έχουν την έδρα τους.

(33) 3.3.2. Οι συστάσεις της VDS στον τομέα ασφαλίστρων ήταν δυνατό να επηρεάζουν σημαντικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, ακόμα κι αν το τμήμα της γερμανικής αγοράς που κατέχουν οι ξένοι ασφαλιστές της Κοινότητας είναι σχετικά περιορισμένο (μικρότερο από το 3 % των εσόδων από εμπορικά ασφάλιστρα που έχουν λογιστικώς καταγραφεί). Το ενδεχόμενο σημαντικής παρεμπόδισης του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών υπάρχει πάντα όταν ένα μέτρο περιοριστικό του ανταγωνισμού προσβάλλει σχεδόν το σύνολο του παρόντος όγκου του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών ή του όγκου που θα ήταν δυνατό να προβλεφθεί για το μέλλον, στην περίπτωση που ο εν λόγω περιορισμός δεν υπήρχε.

(34) Ακόμα και αν η ροή των υπαρχουσών ή προβλεπόμενων συναλλαγών, μεταξύ των κρατών μελών, δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική, όπως συμβαίνει στην παρούσα περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών και νομικών συνθηκών που καθορίζουν την έκτασή τους, ωστόσο δεν θα μπορούσε να καταλήξει κανείς στο συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις είναι ελεύθερες να λάβουν μέτρα με στόχο την εξασθένιση του ανταγωνισμού, με το επιχείρημα ότι οι επιπτώσεις των μέτρων αυτών δεν είναι σημαντικές. Ως εκ τούτου, δεν έχει σημασία το τμήμα της αγοράς που κατείχαν οι ξένοι ασφαλιστές της Κοινότητας που είναι μέλη της VDS. Πραγματικά, παρατηρήθηκε ότι το εν λόγω τμήμα της αγοράς αντιπροσωπεύει τον συνολικό σχεδόν όγκο των συναλλαγών μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και των άλλων κρατών μελών στον κλάδο της ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και δεν προβλέπεται ακόμη να πραγματοποιηθεί στο εγγύς μέλλον σημαντική είσοδος στον κλάδο νέων ανταγωνιστών που έχουν την έδρα τους σε άλλα κράτη μέλη της ΕΟΚ.

(35) 3.3.3. Εξάλλου, η σύσταση επί θεμάτων ασφαλίστρων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή της «ρήτρας υπολογισμού των ασφαλίστρων» εκ μέρους των γερμανών αντασφαλιστών, μπορούσε να κατακερματίσει τη σχετική αγορά σε τόσα μέρη όσα και τα κράτη μέλη και να καταστήσει έτσι δυσχερέστερη την οικονομική αντίληψη που προβάλλεται από τη συνθήκη. Ως προς τούτο, θα σημειώσουμε ότι οι πιέσεις που άσκησαν οι γερμανοί αντασφαλιστές με την εισαγωγή της «ρήτρας υπολογισμού των ασφαλίστρων» ασκούνταν, επίσης, στους ασφαλιστές πυρός της ΕΟΚ που ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, χωρίς να έχουν εκεί την έδρα τους. Σύμφωνα με τις παραπάνω στο σημείο 1.2 διαπιστώσεις (σημείο 6), σχεδόν όλοι πραγματοποιούν το μεγαλύτερο μέρος των πράξεων ασφάλισης στον τομέα των βιομηχανικών ασφαλίσεων κατά του πυρός και της διακοπής της εκμετάλλευσης μέσω συνασφαλίσεων και υπό τη διεύθυνση μιας γερμανικής ασφαλιστικής επιχείρησης. Υπό τις συνθήκες αυτές, η «ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων» εφαρμοζόταν και στους ασφαλιστές αυτούς, στις περιπτώσεις που αντασφαλίζονταν, ενδεχομένως στη χώρα όπου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησής τους, σε ξένους αντασφαλιστές ή ακόμη και σε γερμανούς αντασφαλιστές που ήταν διατεθειμένοι να μην εφαρμόσουν στην περίπτωσή τους τη ρήτρα αυτή (βλέπε ανωτέρω σημείο 17). Στις περιπτώσεις αυτές, και παρά το γεγονός ότι η γερμανική ρήτρα «υπολογισμού των ασφαλίστρων» βεβαίως δεν αναγραφόταν στις συμβάσεις αντασφάλισης που είχαν συνάψει, υφίσταντο έμμεσα τον αντίκτυπο από τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μέσω του κύριου γερμανού

ασφαλιστή, στο μέτρο που ο τελευταίος αυτός αντασφαλίζεται στους γερμανούς επαγγελματίες αντασφαλιστές. Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερα ισχυρής θέσης των γερμανών αντασφαλιστών στην αγορά αυτή, η περίπτωση αυτή είναι ασφαλώς η συνηθέστερη.

(36) Υπό τις συνθήκες αυτές, φαίνεται ότι η σύσταση μπορούσε να κατακερματίσει την αγορά στα διάφορα κράτη μέλη επειδή οι ξένοι ασφαλιστές της ΕΟΚ οι οποίοι, για να ασφαλίσουν σημαντικούς κινδύνους, οφείλουν σε μεγάλο βαθμό να συνεργάζονται με τους κύριους γερμανούς ασφαλιστές (πρωτασφαλιστές), δεν μπορούσαν, κατά συνέπεια, να προσφέρουν ευνοϊκότερα ποσοστά ασφαλίστρων από τους γερμανούς ανταγωνιστές τους, με σκοπό να εισέλθουν ενδεχομένως ευκολότερα στη σχετική αγορά. Είναι αλήθεια ότι, στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, που ήδη υφίσταται σύμφωνα με τη γνώμη της Επιτροπής (βλέπε υπόθεση 107/84, παραπάνω στο σημείο 30), σημαντικοί ξένοι ασφαλιστές της ΕΟΚ θα μπορούσαν να υποβάλουν τέτοιες προσφορές ως κύριοι ασφαλιστές (πρωτασφαλιστές). Εντούτοις, στην πραγματικότητα δεν μπορούν να ασκήσουν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δραστηριότητες κύριου ασφαλιστή, ακόμη και υπό τους πλέον ευλύγιστους όρους που προβλέπονται από την οδηγία του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 1978 επί θεμάτων συνασφάλισης (βλέπε παραπάνω στο σημείο 30), χωρίς να υποβάλλονται στις περιοριστικές διατάξεις επί θεμάτων εγκατάστασης, οι οποίες συνεχίζουν να ισχύουν δυνάμει του γερμανικού νόμου σχετικά με τον έλεγχο των ασφαλίσεων.

Γ. **Μη εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ**

(37) 4. Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 δύνανται να κηρυχθούν ανεφάρμοστες.

— σε κάθε συμφωνία ή κατηγορία συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων,

— σε κάθε απόφαση ή κατηγορία αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων, και

— σε κάθε εναρμονισμένη πρακτική ή κατηγορία εναρμονισμένων πρακτικών,

η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει και η οποία:

(α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών, και

(β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

(38) 4.1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 δεύτερη πρόταση του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή δύναται να εκδώσει απόφαση εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3, με ισχύ από τη χρονική στιγμή κατά την οποία θα της έχουν κοινοποιηθεί οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές. Η απαλλαγή από την κοινοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 17, δεν μπορεί να εφαρμοστεί εν προκειμένω. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές όταν συμμετέχουν μόνο επιχειρήσεις ενός κράτους μέλους και οι συμφωνίες, αποφάσεις ή πρακτικές δεν αφορούν ούτε εισαγωγές ούτε εξαγωγές μεταξύ κρατών μελών. Εφόσον η σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση εκδόθηκε ως απόφαση ένωσης επιχειρήσεων, στην οποία ανήκουν οι ασφαλιστές ΕΟΚ που έχουν την έδρα τους σε άλλα κράτη μέλη, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο 1 δεν πληρούνται. Το γεγονός ότι οι εν λόγω ασφαλιστές ΕΟΚ ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μέσω υποκαταστημάτων δεν ανατρέπει την παραπάνω διαπίστωση. Τα παραπάνω αναφέρονται και στο μέρος Β. 3.3 (σημεία 30 – 32).

(39) 4.2. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να εκδοθεί απόφαση εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3, για το χρονικό διάστημα από τις 23 Σεπτεμβρίου 1982, ημερομηνία κοινοποίησης της σύστασης στην Επιτροπή, διότι δεν πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις: η σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση δεν συνέβαλε στη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχουν οι ασφαλιστές.

4.2.1. Το κύριο επιχείρημα της VDS ότι τα στατιστικά στοιχεία για την πιθανότητα πραγματοποίησης του κινδύνου, τα οποία διαθέτει κάθε επιχείρηση, δεν επαρκούν για τον υπολογισμό των ασφαλίστρων, είναι βάσιμο. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η απόφαση της ένωσης για έκδοση σύστασης σχετικά με αύξηση των ασφαλίστρων κατά 10, 20 ή και 30 % αποτελεί μέτρο για βελτίωση της παροχής των ασφαλιστικών υπηρεσιών. Δεν αρκεί να αναφέρει κανείς ότι η αξία των ασφαλίστρων είχε μειωθεί λόγω του ιδιαίτερα

«έντονου» ανταγωνισμού και ότι από οικονομική άποψη όλοι οι ασφαλιστές είχαν άμεσο συμφέρον στη βελτίωση των εσόδων τους. Παρόμοιο ενδιαφέρον υπάρχει —ιδιαίτερα σε περίοδο οικονομικής αστάθειας— σε όλους τους κλάδους και δεν μπορεί να αποτελέσει αποφασιστικό στοιχείο ώστε να δικαιολογήσει περιορισμούς του ανταγωνισμού.

(40) 4.2.2. Ακόμα και η αναφορά ότι, σύμφωνα με την έννοια και το αντικείμενο της ασφάλισης ζημίας καθώς και σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις, η δυνατότητα εκπλήρωσης των συμβάσεων ασφάλισης πρέπει να εξασφαλίζεται, λαμβανομένης υπόψη της θεμελιώδους αρχής του χωρισμού των κλάδων, δεν καταλήγει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Αληθεύει, πράγματι, ότι οι ασφαλιζόμενοι πρέπει να προστατεύονται κατά κάποιον τρόπο από τη μη σοβαρή εμπορική πολιτική ανεύθυνων ασφαλιστών. Τα παραπάνω ισχύουν μάλιστα εφόσον δεν είναι οι ίδιοι σε θέση να επιλέξουν, με δική τους ευθύνη, υγιείς οικονομικά ασφαλιστικές επιχειρήσεις στις οποίες θα αναθέσουν την κάλυψη των κινδύνων τους. Τα παραπάνω δεν σημαίνουν, όμως, ότι η κατ' αποκοπή αύξηση του ύψους των ασφαλίστρων αποτελεί μέσο για τη βελτίωση της παροχής των υπηρεσιών στον τομέα της ασφάλισης, γεγονός που θα δικαιολογούσε εξαίρεση από την απαγόρευση των περιορισμών του ανταγωνισμού, βάσει της αρχής του άρθρου 85 παράγραφος 3.

(41) 4.2.2.1. Όπως έχει τονίσει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, υποθέσεις 56 — 58/64 — Grundig-Consten, Συλλογή ΔΕΚ 1966, σσ. 322, 397) κάθε μέτρο, που έχει ευνοϊκές επιπτώσεις στη δραστηριότητα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων δεν πρέπει να θεωρείται σαν βελτίωση της οικονομικής προόδου, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3. Θα ήταν πιο σωστό να σταθμίσει κανείς τους κινδύνους που συνεπάγεται ένα μέτρο για τον ανταγωνισμό και τις βελτιώσεις που μπορεί να επιφέρει. Θα πρέπει το μέτρο αυτό να έχει ιδιαίτερα εμφανή αντικειμενικά πλεονεκτήματα τα οποία θα μπορούν να εξουδετερώσουν τα μειονεκτήματά του για τον ανταγωνισμό.

(42) 4.2.2.2. Η σύσταση της VDS για σταθεροποίηση και εξυγίανση δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές. Η σύσταση, επιδιώκοντας την κατ' αποκοπή αύξηση του επιπέδου των ασφαλίστρων, υπερβαίνει το μέτρο της ανάλογης συνεργασίας μεταξύ ασφαλιστών ζημιών στην από κοινού εκτίμηση των στατιστικών στοιχείων για την πιθανότητα πραγματοποίησης του κινδύνου και στη διατύπωση, βάσει των αποτελεσμάτων της συνεργασίας αυτής, υποδείξεων για την κατάρτιση των ασφαλιστικών συμβάσεων. Η υπέρβαση δεν προκύπτει μόνο από το γεγονός ότι στην κατ' αποκοπή αύξηση κατά 10, 20 ή 30 % δεν λαμβάνεται υπόψη, κατά κανένα τρόπο, η κατάσταση των εξόδων και εσόδων του κάθε ασφαλιστή. Προκύπτει και από την αρχή που αποτελεί τη βάση της αύξησης αυτής και αφορά τον καθορισμό των εμπορικών ασφαλίστρων, δηλαδή ασφαλίστρων όπου λαμβάνονται υπόψη το γενικό κόστος και τα πρόσθετα κέρδη υπό μορφή ποσοστών των κόστους των ζημιών που διαπιστώθηκε στατιστικά (συμπεριλαμβανομένης και της πρόσθετης παροχής ασφάλειας), χωρίς όμως να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση των ατομικών εξόδων και εσόδων.

(43) Μια σύγκριση των στοιχείων των εξόδων που χρησιμοποιεί η VDS για τον υπολογισμό των εμπορικών ασφαλίστρων (βλέπε παραπάνω στο σημείο 21) με τα ποσοστά του κόστους εκμετάλλευσης που αναφέρονται στο παράρτημα 5 (σύμφωνα με την τελευταία έρευνα που πραγματοποίησε η VDS), το 1980 αποδεικνύει επαρκώς ότι υπάρχουν σαφείς διαφορές μεταξύ του κόστους λειτουργίας κάθε επιχείρησης, οι οποίες θα έπρεπε κανονικά να φαίνονται και στα τιμολόγια των επιχειρήσεων. Εφόσον σε άλλους κλάδους της ασφάλισης πραγμάτων είναι δυνατή η ύπαρξη διαφοροποιημένων τιμολογίων στις επιχειρήσεις, τα οποία προκύπτουν από το κόστος των ζημιών που υπολογίστηκε από κοινού και το πρόσθετο κόστος εκμετάλλευσης που υπολογίσθηκε ατομικά, δεν είναι κατανοητό γιατί και στην ασφάλιση πυρκαϊάς δεν είναι δυνατό η συνεργασία να αφορά τον καθορισμό του προβλεπόμενου κόστους των ζημιών.

(44) 4.2.2.3. Στο μέτρο που ορισμένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις διέτρεχαν τον κίνδυνο να μην είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους από τις συμβάσεις ασφάλισης που έχουν συνάψει επειδή, παρά την αρνητική ανάπτυξη της κατάστασης των συνολικών τους εσόδων, παραβλέπουν την υπεύθυνη αντιμετώπιση του κόστους λειτουργίας τους, θα έπρεπε να αρκεί ως ενίσχυση η δυνατότητα παρέμβασης των αρχών ελέγχου. Οι παρεμβάσεις αυτές αποτελούν το μικρότερο αναγκαίο κακό σε σύγκριση με την εφαρμογή ενός είδους «Konvoisystem», βάσει του οποίου οι ασφαλιστές που εργάζονται χωρίς κέρδος θα ασκούν τις δραστηριότητές τους παρασυρόμενοι από τους άλλους και οι δραστήριες επιχειρήσεις του κλάδου θα επιτυγχάνουν, αντίστοιχα, υψηλότερα κέρδη (συμπεριλαμβανομένων και των κερδών από επενδύσεις).

Δ. Εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17

(45) 5. Για τους λόγους που αναφέρονται στα μέρη Β και Γ, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ.

Είναι γεγονός, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω (σημεία 14–16) αναφερόμενα περιστατικά της υπόθεσης, ότι θα μπορούσε να γίνει αποδεκτό πως η εν λόγω σύσταση είχε αποτελέσματα μόνο κατά το διάστημα από την 1η Ιουνίου 1980 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1982. Όμως δεν υπάρχει αμφιβολία, εν όψει της νομικής θέσης της VDS κατά την εν λόγω διαδικασία, ότι η εν λόγω ένωση θα μπορούσε να απευθύνει παρόμοιες συστάσεις για το μέλλον, αν δεν της διευκρινιζόταν ότι η αμφισβητούμενη από την Επιτροπή συμπεριφορά της ήταν ασυμβίβαστη με το άρθρο 85. Εν όψει των ανωτέρω, φαίνεται αναγκαίο να υποδειχθούν τα όρια της αμοιβαίας συνεργασίας των επιχειρήσεων τα οποία προκύπτουν από τη διάταξη αυτή, στο πεδίο το οποίο αφορά η κοινοποίηση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η σύσταση της Verband der Sachversicherer e.V. για σταθεροποίηση και εξυγίανση των δραστηριοτήτων ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης (Ιούνιος του 1980) συνιστά παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για της ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

Άρθρο 2

Αρνητική πιστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού αριθ. 17, καθώς και εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με τη σύσταση που αναφέρεται στο άρθρο 1, δεν χορηγούνται.

Άρθρο 3

Η απόφαση αυτή απευθύνεται στη Verband der Sachversicherer e.V. στην Κολωνία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Riehler Straße 36.

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 1984.

Για την Επιτροπή
Frans ANDRIESSEN
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Μη δεσμευτική σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση των δραστηριοτήτων στον τομέα ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός

(«Unverbindliche Empfehlung zur Stabilisierung und Sanierung des FI- und FBU-Geschäfts») (Ιούνιος 1980)

I. *Σταθεροποίηση των βασικών δραστηριοτήτων*

1. Σε συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των «θεμελιωδών αρχών» ([1]), το ισχύον ύψος των ασφαλίστρων μεταβάλλεται μόνο στην περίπτωση που είναι αναγκαίο λόγω της αντικειμενικής μεταβολής των κριτηρίων τιμολόγησης.

2. Δεν συνάπτονται πολυετείς συμβάσεις και δεν παρατείνονται οι ήδη υπάρχουσες (σημείο IV (2)) των «θεμελιωδών αρχών».

II. *Εξυγίανση των βασικών δραστηριοτήτων*

1. Σε συμβάσεις που λήγουν από τις 31 Δεκεμβρίου 1980 έως τις 30 Δεκεμβρίου 1981 καθώς και σε ασφαλισθέντα ποσά ύψους τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, το ύψος των ασφαλίστρων αυξάνεται τουλάχιστον κατά 10 %. Στην περίπτωση που η σύμβαση κατά τα τελευταία πέντε έτη έχει φθάσει ποσοστό ζημιών (σχέση του κόστους των ζημιών με το καταβληθέν ασφάλιστρο) που υπερβαίνει το 150 %, το ασφάλιστρο αυξάνεται τουλάχιστον κατά 20 %.

   Επιτρέπεται η διάρκεια της σύμβασης να συμφωνηθεί για δύο έτη, κατ' ανώτατο όριο.

2. Σε συμβάσεις που λήγουν από τις 31 Δεκεμβρίου 1981 έως τις 30 Δεκεμβρίου 1982 καθώς και σε ασφαλισθέντα ποσά τουλάχιστον 1 εκατομμυρίου γερμανικών μάρκων, το ύψος των ασφαλίστρων αυξάνεται, τουλάχιστον, κατά 20 %. Στην περίπτωση που η σύμβαση κατά τα τελευταία πέντε έτη έχει φθάσει ποσοστό ζημιών (σχέση του κόστους ζημιών προς το καταβληθέν ασφάλιστρο) που υπερβαίνει το 150 %, η αύξηση φθάνει, τουλάχιστον, το 30 %.

   Δεν επιτρέπεται η παράταση της σύμβασης πέραν του ενός έτους.

3. Οι συμβάσεις που λήγουν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1982 προσαρμόζονται στο ύψος των ασφαλίστρων που καθορίζουν οι ισχύουσες κατά το χρόνο αυτό οδηγίες περί ασφαλίστρων.

4. Στις συμβάσεις, οι οποίες έχουν τιμολογηθεί σύμφωνα με τις συστάσεις της επιτροπής τιμολόγησης, δεν ισχύουν οι παράγραφοι 1 και 2. Οι εν λόγω συμβάσεις πρέπει, όπως και προηγούμενα, να υποβάλλονται στην αρμόδια επιτροπή.

5. Πρόσθετες ασφαλίσεις αναλαμβάνονται με βάση τα ασφάλιστρα της αρχικής ασφάλισης.

III. Πολυετείς συμβάσεις καταγγέλονται σε περίπτωση πραγματοποίησης του ασφαλιστικού κινδύνου με σκοπό την προσαρμογή των ασφαλίστρων με την εν λόγω σύσταση, εφόσον η αποζημίωση είναι υψηλότερη από το ετήσιο ασφάλιστρο της σύμβασης ή το ποσοστό ζημιών (σχέση του κόστους των ζημιών προς το καταβληθέν ασφάλιστρο) έχει υπερβεί το 150 % κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών ασφάλισης.

IV. Στο μέτρο που τα σημεία I – III δεν προβλέπουν αντίθετη ρύθμιση, εφαρμόζονται οι «θεμελιώδεις αρχές» και οι σχετικές εγκύκλιοι (εγκύκλιοι F-GR). Τα παραπάνω ισχύουν κυρίως:

— για τις νέες δραστηριότητες (σημείο III «των θεμελιωδών αρχών»). Νέες δραστηριότητες, που καλύπτουν ποσά 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, πρέπει να υποβάλλονται στην αρμόδια επιτροπή τιμολόγησης,

— για το λοιπό περιεχόμενο της σύμβασης (σημείο IV των «βασικών αρχών»),

— για τη διαδικασία υποβολής αίτησης και παροχής πληροφοριών (σημείο VIII των βασικών αρχών»),

— για τη συνεννόηση των διευθυντών (σημείο X των «βασικών αρχών»).

Σε περίπτωση συνασφάλισης, ο κύριος ασφαλιστής ενημερώνει τους συμμετέχοντες για τα προβλεπόπενα μέτρα και ζητά τη σύμφωνη γνώμη τους.

V. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, η εν λόγω σύσταση πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να μην κινδυνεύει ο σκοπός της σταθεροποίησης και εξυγίανσης του τομέα.

([1]) Θεμελιώδεις αρχές για την τιμολόγηση των κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας στη βιομηχανία και τις μεγάλες εμπορικές εκμεταλλεύσεις (διατύπωση της 3ης Φεβρουαρίου 1977).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Ρήτρα υπολογισμού των ασφαλίστρων

1. Ο εκχωρητής θα χειρίζεται τις ασφαλίσεις βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας των επιχειρήσεων στη Γερμανία που περιλαμβάνονται στη σύμβαση αντασφάλισης (καθώς και τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει προαιρετικά ο εκχωρητής), σύμφωνα με «τις οδηγίες σχετικά με τα ασφάλιστρα για τις ασφαλίσεις βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός», καθώς και σύμφωνα με τη μη δεσμευτική σύσταση για σταθεροποίηση και εξυγίανση των δραστηριοτήτων ασφάλισης των βιομηχανικών κινδύνων πυρός και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός της VDS, στην εκάστοτε ισχύουσα διατύπωσή τους.

2. Ο αντασφαλιστής θα εξετάζει αν τηρείται η παράγραφος 1, στην περίπτωση επέλευσης της ζημίας που καλύπτει η ασφάλιση πυρός ή και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός, όταν η ζημία ανέρχεται σε 1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα και άνω και εμπίπτει κατά 100 % στους όρους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου για βιομηχανικούς κινδύνους πυρός ή/και διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός.

3. Σε περίπτωση μη τήρησης της συμφωνίας της παραγράφου 1 κατά την επέλευση της ζημίας, ο αντασφαλιστής θα θεωρεί τη μειωμένη τιμολόγηση ως υπασφάλιση και θα μειώνει ανάλογα και την παροχή του. Η πρόσθετη ανάληψη ζημιών από τον εκχωρητή για 100 % των υποχρεωτικών συμβάσεών του αντασφάλισης, εντούτοις, περιορίζεται μέχρι το ποσό της ασφαλιστικής ατέλειας, η οποία αποτελεί τη βάση του καθορισμού του ανώτατου ορίου για την εν λόγω εκχώρηση. Η εν λόγω πρόσθετη ανάληψη δεν μπορεί να αντασφαλιστεί αλλού.

4. Σε περίπτωση αμφισβήτησης σχετικά με το ύψος των ασφαλίστρων που υπολογίστηκαν βάσει της συμφωνίας της παραγράφου 1, ζητείται η γνώμη της επιτροπής τιμολόγησης της VDS, ως διαιτητικού οργάνου.

5. Η εφαρμογή των κανόνων που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων σχετικά με την παράταση της προκειμένης σύμβασης αντασφάλισης κατά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Μετάφραση

Το πρωτότυπο κείμενο είναι στα γαλλικά

Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 1962

Προς τον κ. Favre

Αξιότιμε κύριε Γενικέ Γραμματέα,

Η επιστολή που απευθύνατε προς τον κ. von der Groeben σχετικά με τον κανονισμό αριθ. 17, μου διαβιβάστηκε στο μεταξύ.

Με την επιφύλαξη μιας μεταγενέστερης εξέτασης του όλου θέματος της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού στον τομέα των ασφαλίσεων, θεωρώ ότι τα δύο ερωτήματα που θέσατε στην επιστολή σας πρέπει να απαντηθούν ως εξής:

1. Όσον αφορά τις συμφωνίες οι οποίες συνάπτονται μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων με στόχο τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, κρίνω ότι πρέπει να λάβει κανείς υπόψη ότι παρόμοιες συμφωνίες γενικά δεν έχουν στόχο τον περιορισμό, τη νόθευση ή την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, ενώ στην περίπτωση που η γενίκευση των στατιστικών στοιχείων θα κατέληγε στην εφαρμογή ενιαίου τιμολογίου, θα μπορούσε να δεχθεί κανείς ότι η συμφωνία έχει ως αντικείμενο τον έμμεσο περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

2. Όσον αφορά την εξαίρεση από την υποχρεωτική κοινοποίηση, που προβλέπεται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 17, η εν λόγω εξαίρεση εφαρμόζεται μόνο στο μέτρο που στη συμφωνία συμμετέχουν μόνο επιχειρήσεις ενός κράτους μέλους και δεν αφορούν ούτε εισαγωγές ούτε εξαγωγές μεταξύ κρατών μελών. Στον τομέα της ασφάλισης, οι κανόνες ελέγχου επιβάλλουν την υποχρέωση στις ξένες επιχειρήσεις, που επιθυμούν να ασκούν τις δραστηριότητές τους στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, να ιδρύονται με βάση το εθνικό δίκαιο ή να ορίζουν αντιπρόσωπο, που έχει την ιθαγένεια του κράτους όπου θα ασκούν τις δραστηριότητες ασφάλισης. Ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι οι διάφορες ασφαλιστικές επιχειρήσεις στο εσωτερικό του ίδιου κράτους θεωρούνται ως υπήκοοι του κράτους αυτού, γεγονός που επιτρέπει την εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 17.

(Τύπος ευγενείας)

Ο Γενικός Διευθυντής Ανταγωνισμού
VERLOREN VAN THEMAAT

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Απόσπασμα από τη 15η έκθεση πεπραγμένων της Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V. 1962/63 (σ. 108)

3. *Εθνικό καθεστώς των υποκαταστημάτων ξένων επιχειρήσεων*

Είναι φανερό ότι τίθεται εκ νέου το πρόβλημα σχετικά με το αν τα υποκαταστήματα των ξένων επιχειρήσεων μπορούν να θεωρηθούν ως εθνικές επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 17.

Στην τελευταία μας έκθεση πεπραγμένων [1] γνωστοποιήσαμε την ανακοίνωση της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία για τα εν λόγω υποκαταστήματα πρέπει να ληφθεί υπόψη το εσωτερικό καθεστώς καθώς και η εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 2 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 17, δηλαδή ότι οι συμφωνίες εντός ενός κράτους μέλους δεν χάνουν την ιδιότητα αυτή ούτε παύουν να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, αν συμμετέχουν σ' αυτές εθνικά υποκαταστήματα ξένων εταιρειών.

Τώρα πλέον, αντιμετωπίζεται η περίπτωση να ισχύει η άποψη αυτή μόνο όταν το υποκατάστημα παίρνει τη μορφή μιας εταιρείας του εσωτερικού δικαίου που ιδρύθηκε για το σκοπό αυτό (αυτόνομη θυγατρική) και δεν ισχύει πλέον στην περίπτωση, ασύγκριτα πιο συχνή στη Γερμανία, που ορίζεται ένας «γενικός εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος». Η άποψη αυτή βασίζεται αποκλειστικά στο αστικό δίκαιο, σύμφωνα με το οποίο ο αντιπρόσωπος ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτή και όχι ιδίω ονόματι και από τις συμφωνίες που συνάπτει δημιουργούνται δικαιώματα και υποχρεώσεις για τις ξένες εταιρείες που αντιπροσωπεύονται έτσι ώστε συμφωνίες καθαρά εσωτερικές να έχουν το χαρακτήρα «συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων διαφορετικών κρατών μελών» και να πρέπει να κοινοποιηθούν.

Ωστόσο, η εν λόγω άποψη δεν ανταποκρίνεται στην οικονομική πραγματικότητα. Πρόκειται για καθαρά εσωτερικές συμφωνίες ενός κράτους μέλους, στις οποίες οι ξένες επιχειρήσεις επιθυμούν να συμμετάσχουν μόνο για το εσωτερικό όπου δεν μπορούν να συμμετάσχουν παρά μόνο μέσω του γενικού αντιπροσώπου υπηκόου της χώρας, επειδή δεν μπορούν να ασκούν άμεσα τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία. Οι προϋποθέσεις εγκατάστασης ενός υποκαταστήματος στη Γερμανία απαιτούν, σε μεγάλο βαθμό, νομική και οικονομική ανεξαρτησία, ώστε από πλευράς συμμετοχής στις συμφωνίες να μην υπάρχει διαφορά μεταξύ μιας θυγατρικής εταιρείας και ενός υποκαταστήματος που αντιπροσωπεύεται από έναν κύριο εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο.

---

(1) Έκθεση πεπραγμένων 1961/62, σ. 69.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Ποσοστά του κόστους εκμετάλλευσης — έρευνα 1980

(συμπεριλαμβανομένου του τέλους πυροσβεστικής υπηρεσίας 5 %)

Ποσοστά του κόστους εκμετάλλευσης σε ποσοστά %	Ασφάλιση βιομηχανικών κινδύνων πυρός		Ασφάλιση των κινδύνων διακοπής της λειτουργίας λόγω πυρός	
	Αριθμός των επιχειρήσεων	Ποσοστό της αγοράς	Αριθμός των επιχειρήσεων	Ποσοστό της αγοράς
κάτω από 20	7	5,88	2	7,13
20 έως 22	4	0,30	1	0,19
22 έως 24	1	0,57	1	0,08
24 έως 26	6	5,99	1	0,02
26 έως 28	3	0,67	5	0,97
28 έως 30	4	3,05	9	7,39
30 έως 32	9	15,42	9	19,97
32 έως 34	19	15,59	11	5,88
34 έως 36	10	7,24	17	20,70
36 έως 38	11	3,90	9	3,41
38 έως 40	6	8,82	6	6,79
40 έως 42	5	2,82	6	7,55
42 έως 44	5	0,69	7	4,35
44 έως 46	5	0,19	3	0,57
46 και άνω	6	0,40	8	0,27
Σύνολο	101	71,53	95	85,27